

Уманський національний
університет садівництва

Факультет агрономії

Кафедра агрохімії і
грунтознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БОНІТУВАННЯ І ЯКІСНА ОЦІНКА ЗЕМЕЛЬ»

Рівень вищої освіти:	<u>другий (магістерський)</u>
Спеціальність:	<u>201 Агрономія</u>
Освітня програма:	<u>«Агрономія»</u>
Навчальний рік, семестр:	<u>2023-2024 н.р., семестр I</u>
Курс (рік навчання)	<u>2 (2)</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>3</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>вибіркова</u>

Лектор курсу	Ірина Рассадіна
Профайл лектора	https://agrochem.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/rassadina-irina-yuriiivna.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	rassadinaiy@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=994

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Освітня програма	«Агрономія»
Перелік загальних компетентностей	ЗК 6. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
Перелік фахових компетентностей	ФК 4. Здатність оцінювати придатність земель для вирощування сільськогосподарських культур з урахуванням вимог щодо забезпечення кількості та якості продукції.
Перелік програмних результатів навчання	ПРН 6. Оцінювати та аналізувати сучасний асортимент мінеральних добрив, хімічних засобів захисту рослин, продуктів біотехнологій з метою розробки науково обґрунтованих систем їхнього застосування. ПРН 7. Розробляти та реалізовувати проекти екологічно безпечних прийомів і технологій виробництва високоякісної продукції рослинництва з урахуванням особливостей агроландшафтів та економічної ефективності. ПРН 13. Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.

Опис дисципліни

Структура навантаження студентів	Кількість годин – 90 Кількість лекційних годин – 18 Кількість Лабораторних/практичних занять – 22 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 60 Форма підсумкового контролю – залік
Методи навчання	В рамках вивчення дисципліни передбачено проведення: - лекцій. За структурою заплановані лекції поділяються на вступні, тематичні, заключні, оглядові, установчі. Для проведення лекцій використовується мультимедійний комплекс для наочного відображення представленого матеріалу; - практичні заняття. На заняттях використовується теоретичне й практичне

	вивчення. З метою кращого засвоєння матеріалу планується використання тестів, написання рефератів, вирішення ситуаційних задач тощо. За окремими темами планується проведення семінарів із залученням фахівців з виробництва.
Мета курсу	Підготовка висококваліфікованих ґрунтознавців, магістрів у галузі охорони ґрунтів та земель. Бонітування і якісна оцінка земель є завершальною дисципліною у циклі ґрунтознавчих та агрономічних дисциплін, курси яких мають бути попереду цієї дисципліни. Але при організації навчального процесу для магістрів бонітування і якісна оцінка земель може бути попереду таких дисциплін як якість ґрунтів, моніторинг якості ґрунтів, стандартизація та сертифікація в ґрунтознавстві, тощо.
Завдання курсу	Навчити студента кількісно оцінювати потенціальну продуктивність ґрунтових відмін і земельних ділянок в цілому (незалежно від характеру їх використання) і при певному спеціальному використанні (вирощуванні конкретних культур, багаторічних насаджень і т.п.). Навчити студентів складати картограми якості ґрунтів окремих господарств (ферм) і адміністративних та інших регіонів. Досягти у студентів уміння використовувати результати бонітування ґрунтів та якісної оцінки земель для програмування врожайності культур, оцінки діяльності господарств (ферм) на певних земельних ділянках. Навчити студентів складати рекомендації для споживачів-землевласників щодо найбільш раціонального використання (менеджменту) земельних ділянок.
Зміст дисципліни	
Тематика лекцій	Тема 1. Теоретичні основи оцінки земель. Тема 2. Районування території при земельно-оцінюючих роботах. Тема 3. Theoretical foundations of soil grading Тема 4. Методичні положення бонітування ґрунтів. Тема 5. Загальні положення і завдання економічної оцінки земель. Тема 6. Теоретичні основи економічної оцінки земель. Тема 7. Методичні положення економічної оцінки земель. Тема 8. Експертна грошова оцінка земельних ділянок.
Політика дисципліни	
Організація навчання	Регулярне відвідування лекцій, активна участь на практичних заняттях, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи. Організація навчання відбувається згідно розкладу http://mkr.udau.edu.ua/
Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни здобувач може набрати максимально 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки рефератів або есе до семінарських занять, проведення контрольних заходів студенти повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу доброчесності Уманського НУ: https://mon.udau.edu.ua/assets/files/normativni/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-unus-2019-1.pdf .

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
ЗМ1					ЗМ2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	МК1	T8	МК2	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

Конспект лекцій, навчальні посібники, монографії, дов. й ін. література.

1. Рассадіна І.Ю., Черно О.Д. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт з бонітування ґрунтів. Умань: Уманський НУС, 2023. 26 с.
2. Прокопчук С.В., Рассадіна І.Ю. Методичні поради і контрольні завдання для студентів II курсу факультету агрономії заочної форми навчання. Умань, 2020. 8 с.

Рекомендована література

Базова

1. Медведєв В.В., Пліско І.В. Бонітування ґрунтів: цикл лекцій. Харків, 2013. 156 с.
2. Панас Р.М. Бонітування ґрунтів. Навчальний посібник. Видавництво: «Новий світ – 2000». 2020. 352 с.
3. Мартин А.Г., Ковальчук І.П., Гунько Л.А. Система показників бонітування ґрунтів України: використання у землеустрої та землеоціночній діяльності. Київ, 2020. 209 с.
4. Панас Р.М. Рекультивация земель: навч. посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2007. 224 с.
5. Панас Р.М. Бонітування ґрунтів: навч. посібник. Львів: Новий світ-2000, 2012. 319 с.

Допоміжна

1. Медведєв В.В. Методичні рекомендації з бонітування орних земель України. Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського». Харків, 2015. 47 с.
2. Вервейко А. П., Попов А. С. Земельний кадастр. Програмне забезпечення проведення земельно-кадастрових робіт: Посібник / Харків. нац. аграрноуніверситет ім. В. В. Докучаєва. Х., 2008. 100 с.
3. Канаш О.П. Бонітування ґрунтів: пропонуються зміни, чого вони варті? Землевпорядний вісник. № 5. 2008. 46–50 с.
4. Балюк С.А., Медведєв В.В., Тараріко О.Г., Греков В.О., Балаєв А.Д.: Національна доповідь «Про стан родючості ґрунтів України». К. 2010. 111 с.
5. Булигін С.Ю. Формування екологічно сталих агроландшафтів : [навч. посіб.]. Харків: Вид-во ХДАУ, 2001. 116 с.
10. Гнаткович Д.І. Науково-методичні положення оцінки земель України у світових цінах. Львів, 1995. 68 с.

6. Господаренко Г. М., Рассадіна І.Ю., Стасіневич О.Ю. Особливості методик бонітування ґрунтів. Збірник наукових праць Уманського НУС. 2023. № 102. Ч.1: Агрономія. С. 240–247.

Інформаційні ресурси

1. Електронна енциклопедія сільського господарства. [Електронний ресурс] // Електронне наукове видання: Режим доступу до енциклопедії:

AgroScience.com.ua 2008–2011 р. e-mail: admin@agrosience.com.ua.

2. www. agrohim.biz

3. organicstandart. com.ua

4. Бібліотека УНУС м. Умань, вул. Інститутська, 2.